

כנס מקוון
לציון שבוע העלייה

10 בנובמבר בין השעות 11:00-12:45
קישור לזום:
<https://us02web.zoom.us/j/86479826807>

מדד
העלייה
עמדות הציבור הישראלי באשר לעלייה ולעולים

11:50 – 12:30

פאנל מגיבים בהנחיית פרופ' קארין אמית, דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל עסקים וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין בהשתתפות:
עו"ד דוד אבטה – המשנה למנכ"ל משרד העלייה והקליטה
מר שי פלבר – סמנכ"ל ומנהל היחידה לעלייה וקליטה, הסוכנות היהודית
פרופ' נונה קושנירוביץ' – ראשת רשות המחקר של המרכז האקדמי רופין וחוקרת במכון
ד"ר נתי קנטורוביץ' – ראש תחום מידע ומחקר, משרד ראש הממשלה, "נתיב"
ד"ר רות תלמי-כהן – אנתרופולוגית יישומית וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין

12:30 – 12:45 דיון פתוח ושאלות

11:00 – 11:10

דברי פתיחה:
ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין
ראש המכון להגירה ושילוב חברתי, המרכז האקדמי רופין

11:10 – 11:45

מדד העלייה 2022 – תוצאות ראשוניות של סקר מקיף:
הלכי הרוח בחברה הישראלית בנושא עולים ועלייה
בשנת 2022
ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין

11:45 – 11:50

הפסקה

מדד העלייה

עמדות הציבור הישראלי באשר לעלייה ולעולים

תודות

פרופ' דני גוטוויין
ד"ר ארז שושני
ד"ר טלי לב

צוות המדד

ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין
פרופ' קארין אמית
פרופ' נונה קושנירוביץ'
ד"ר רות תלמי-כהן

תזכורת: מדד רופין

להשתלבותם של העולים בחברה הישראלית

4

השתלבות
חברתית –
כישורי שפה

רמת חיים
בישראל

השתלבות
בשוק העבודה

השתלבות
סובייקטיבית

צוות מדד רופין 2007:

פרופ' משה סמיונוב, פרופ' יצחק הברפלד, פרופ' רבקה רייכמן, פרופ' קארין אמית, גב רונית דולב, ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין ופרופ' סיביל היילברון

מה הוא מדד העלייה?

מדד העלייה

- **מדד העלייה** הוא מדד שנתי הכולל שורה של מדדי משנה ומציג את הלכי הרוח של הציבור הישראלי באשר לעלייה ולעולים המגיעים לישראל מכל קצוות תבל.

מבנה "מדד העלייה"

• "מדד העלייה" מבוסס על סקר המורכב משני חלקים עיקריים:

גרעין קבוע, המכיל מספר רב של שאלות במגוון תחומי חיים.

חלק מתחלף, המוקדש בכל שנה לנושא חדש אחד או שניים, האקטואליים לאותה תקופה.

תיאור המדגם

- מדגם מיצג של 816 משיבים מהאוכלוסייה הישראלית היהודית בגילאי 25-65. איסוף הנתונים בקרב החברה הערבית בישראל נמצא בעיצומו ויושלם בהמשך.
- הסקר בוצע על ידי חברת IPANEL והופץ באופן מקוון בחודשים ספטמבר - אוקטובר 2022. בקרב החברה הערבית הסקר יבוצע גם בעזרת סקר טלפוני.

תיאור המדגם -

החברה היהודית בגילאי 25-65

- % נשים = 50.5% (50.5%)
- % משכילים = 41.9% (41.7%)
- % יוצאי בריה"מ לשעבר = 15.0% (16.0%)

רמת הדתיות

- % לא דתיים, חילוניים = 45.5% (43.2%)
- % מסורתיים = 34.7% (34.3%)
- % דתיים = 10.8% (11.5%)
- % חרדים = 9.1% (11.0%)

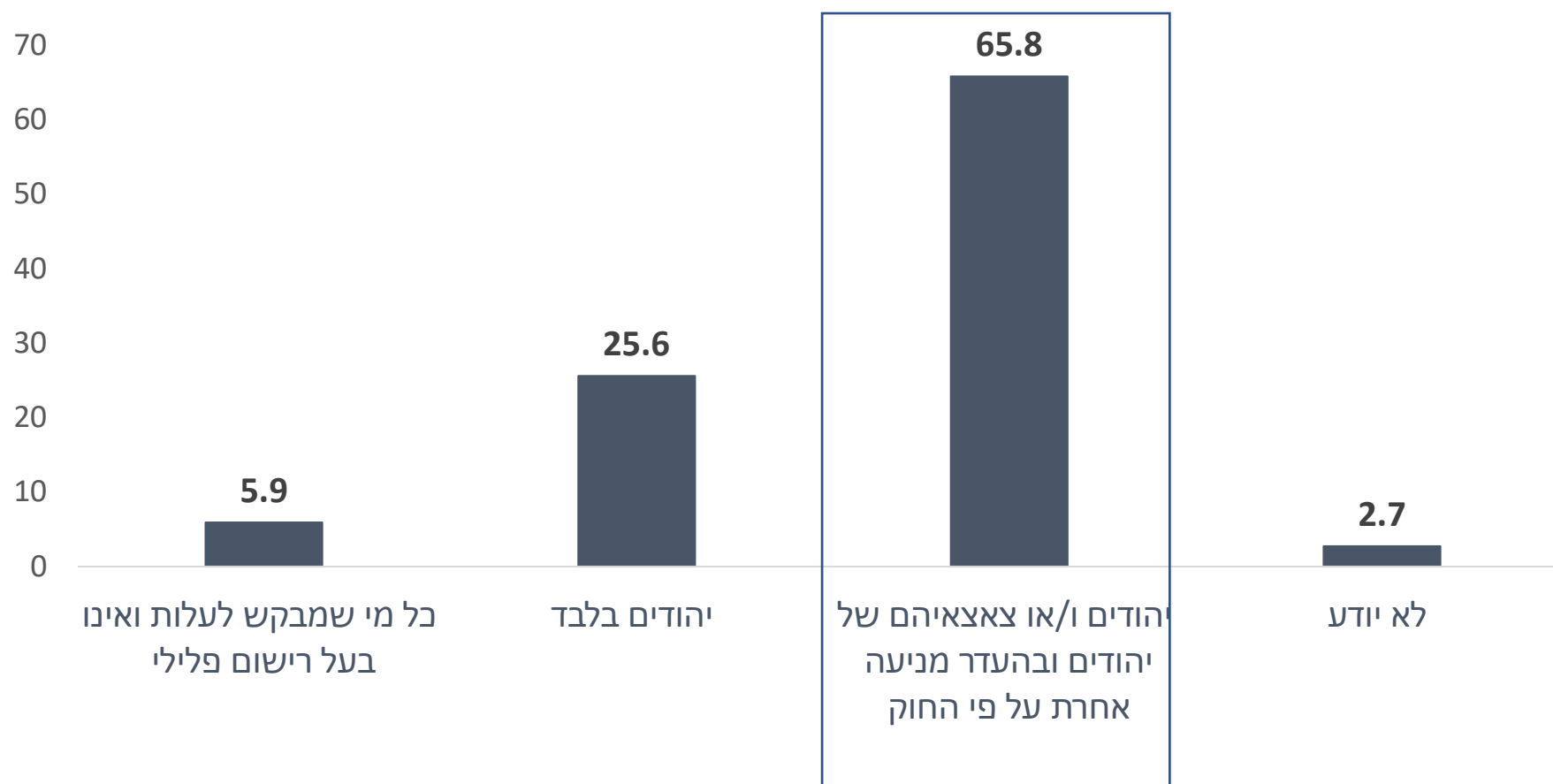
* בצבע ירוק מוצג השיעור באוכלוסייה

מדיניות העלייה

חוק השבות

לדעתך, מי זכאי לעלות לישראל מכוח חוק השבות?

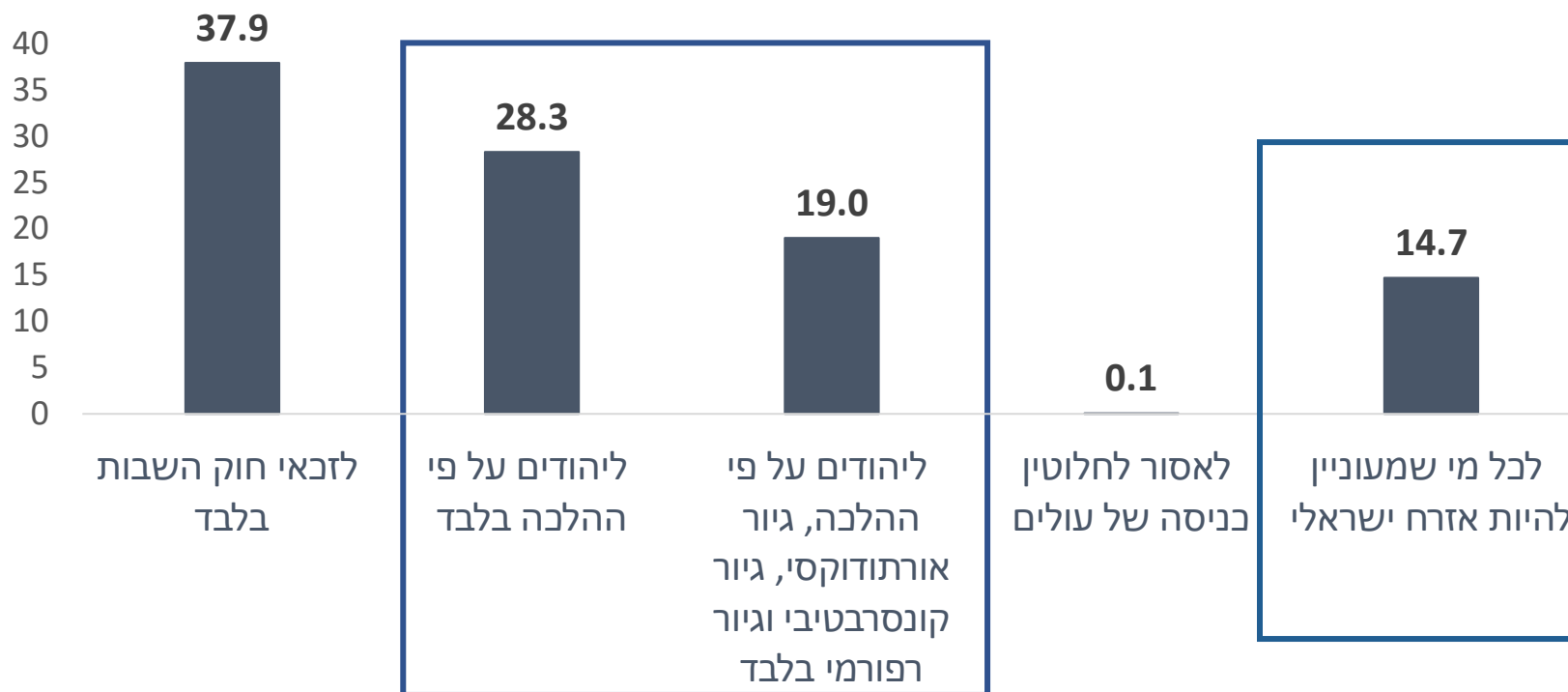
חוק השבות* והזכאות לעלייה לישראל

• חוק השבות קובע כי עולים לישראל הם יהודים ו/או צאצאיהם של יהודים הזכאים לעלות לישראל ע"פ החוק.

החוק מעניק את הזכויות לבן/בת זוג, בן/בת, ולנכד/ה של יהודי, ללא קשר לשאלה האם היהודי עדיין בחיים ואם הוא עולה יחד עם קרוביו לישראל.

חוק השבות

לפי דעתך, למי יש לאפשר עלייה לישראל?

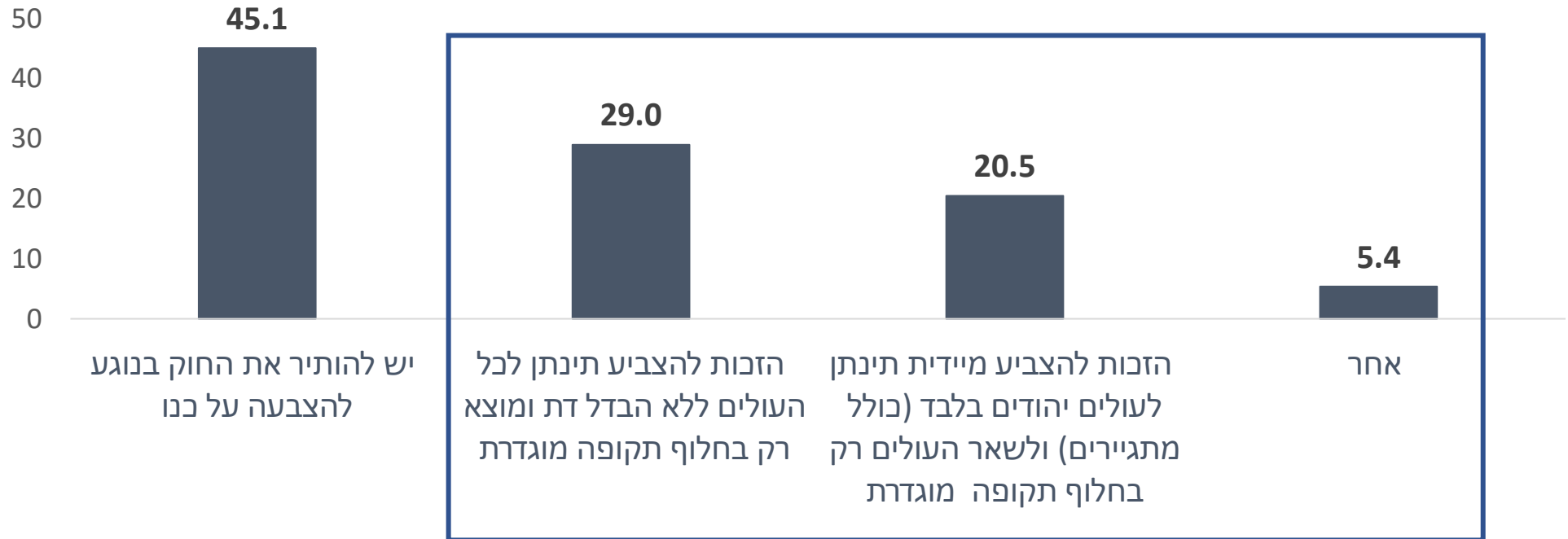
בחירות: זכות להצביע בבחירות

בהתאם לחוק האזרחות* בישראל, עולים שעלו לפי חוק השבות זכאים מיידית לאזרחות ישראלית.

לכן עם הגעתם לישראל, עולים זכאים להצביע בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות.

בחירות: זכות להצביע בבחירות

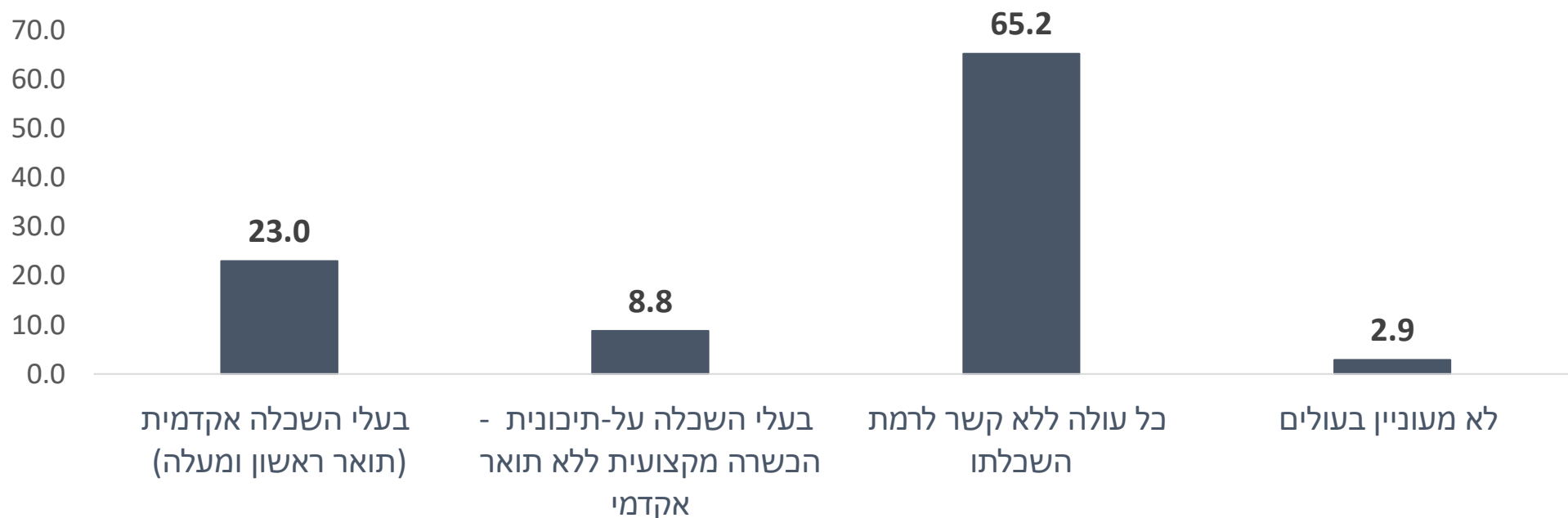
מתוך האפשרויות הבאות, נא לבחור מהי האפשרות המועדפת עליך?

אילו עולים הציבור הישראלי היהודי מעדיף לראות בישראל?

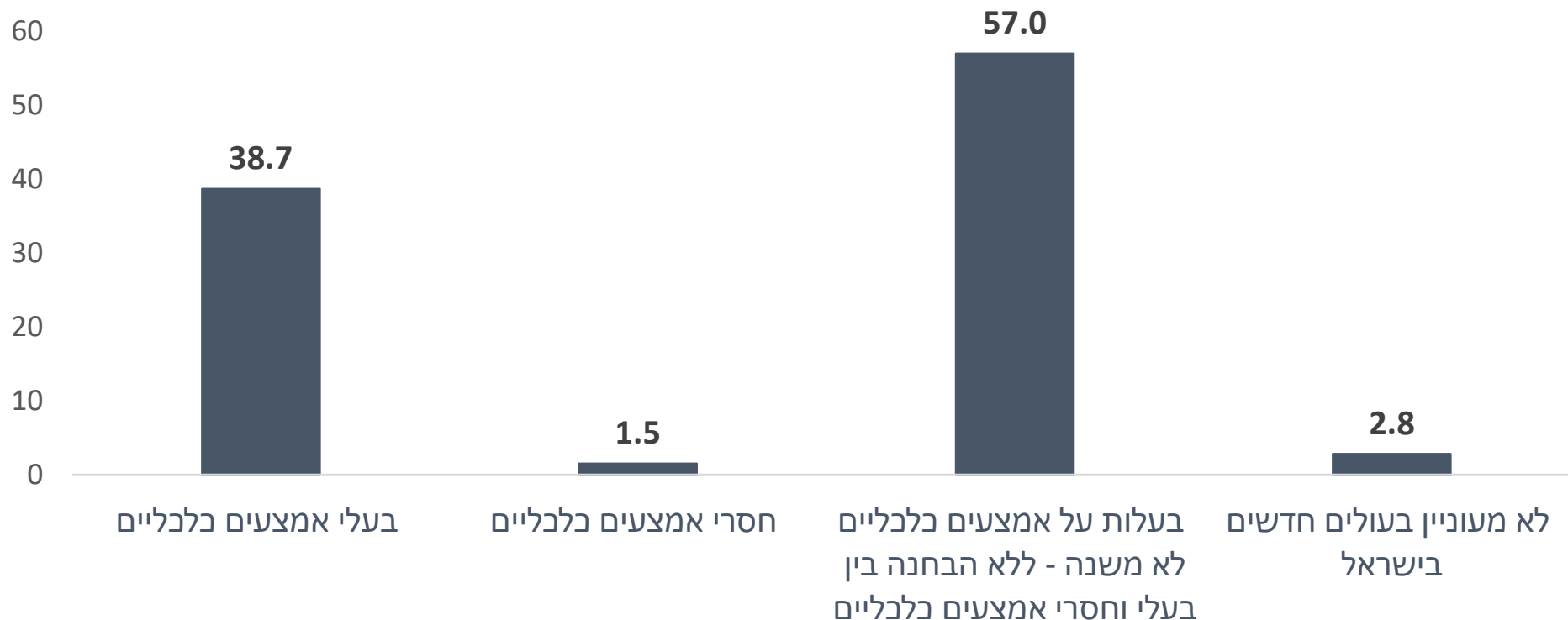
אילו עולים הציבור הישראלי היהודי מעדיף לראות בישראל?

רמת השכלה

אילו עולים הציבור הישראלי היהודי מעדיף לראות בישראל?

אמצעים כלכליים

אף שרבים ציינו כי רמת הדתיות, רמת ההשכלה, היכולת הכלכלית, הגיל וארץ המוצא של העולים אינם חשובים בעיניהם,

בכל זאת, עולה מהתשובות כי חלק ניכר מהנשאלים היה רוצה לראות עולים צעירים (18–39), משכילים, בעלי אמצעים כלכליים, חילונים ומסורתיים (לא חרדים).

האם יש הלימה בין אומדן הציבור להיקף מספר העולים שהגיעו לישראל בשנת 2022 ובין מספר העולים שהגיעו אליה בפועל?

מספר העולים מ- 1.01 עד 31.08

קבוצות עולים	אומדן המשיבים	בפועל לפי משרד העלייה והקליטה
מאוקראינה	11,762	13,150
מרוסיה	8,857	23,508
מאתיופיה	2,835	1,252
מיתר המדינות	8,154	9,742
סה"כ	31,608	47,652

הערכת חסר (פחות מפי שניים) כלפי עולים מרוסיה

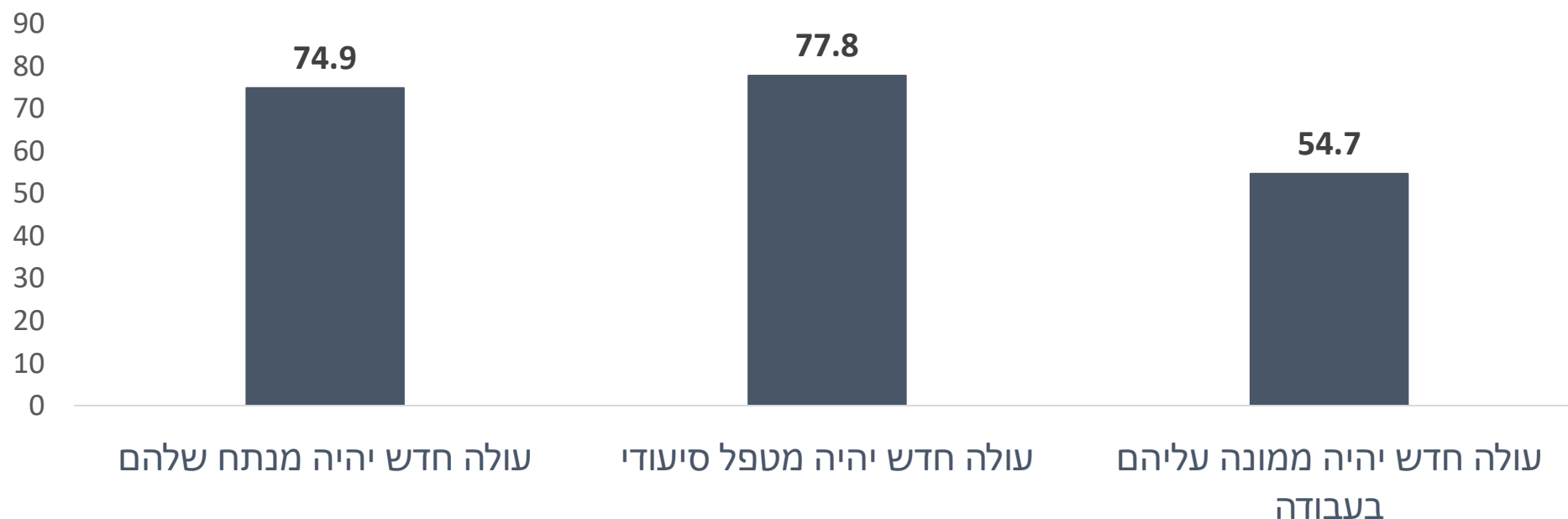
הערכת יתר (יותר מפי שניים) כלפי עולים מאתיופיה

תפיסות לגבי שילוב עולים בתעסוקה

שילוב עולים חדשים בתפקידים שונים

% מסכימים או מסכימים מאוד

האם ישנה "תקרת זכוכית" לעולים בתפקידי ניהול?

האם העולים נתפסים על ידי הציבור הישראלי היהודי כ"נטל" או כ"מנוע צמיחה"?

מדד "נטל"

מדד "נטל" מורכב כממוצע של 11 היגדים ($\alpha=0.91$) הנעים על סקלה של 1–5.

ככל שהערך גבוה יותר, כך העולים נתפסים כנטל גדול יותר.
5 מבטא את הנטל המקסימלי.

מדד "נטל": דוגמאות להיגדים

✓ נוכחותם של העולים החדשים מעלה את יוקר המחיה בישראל

✓ עולים חדשים מהווים נטל על מערכת שירותי הרווחה

✓ נוכחותם של העולים החדשים מעלה את מחירי הנדל"ן ואת

שכר הדירה בישראל

✓ העולים החדשים תופסים מקומות עבודה של הישראלים

✓ נוכחות תלמידים עולים חדשים בכיתות פוגעת בהישגים

הלימודיים של שאר התלמידים

מדד "מנוע צמיחה"

מדד "מנוע צמיחה" מורכב כממוצע של 10 היגדים ($\alpha=0.92$)
הנעים על סקלה של 1–5.

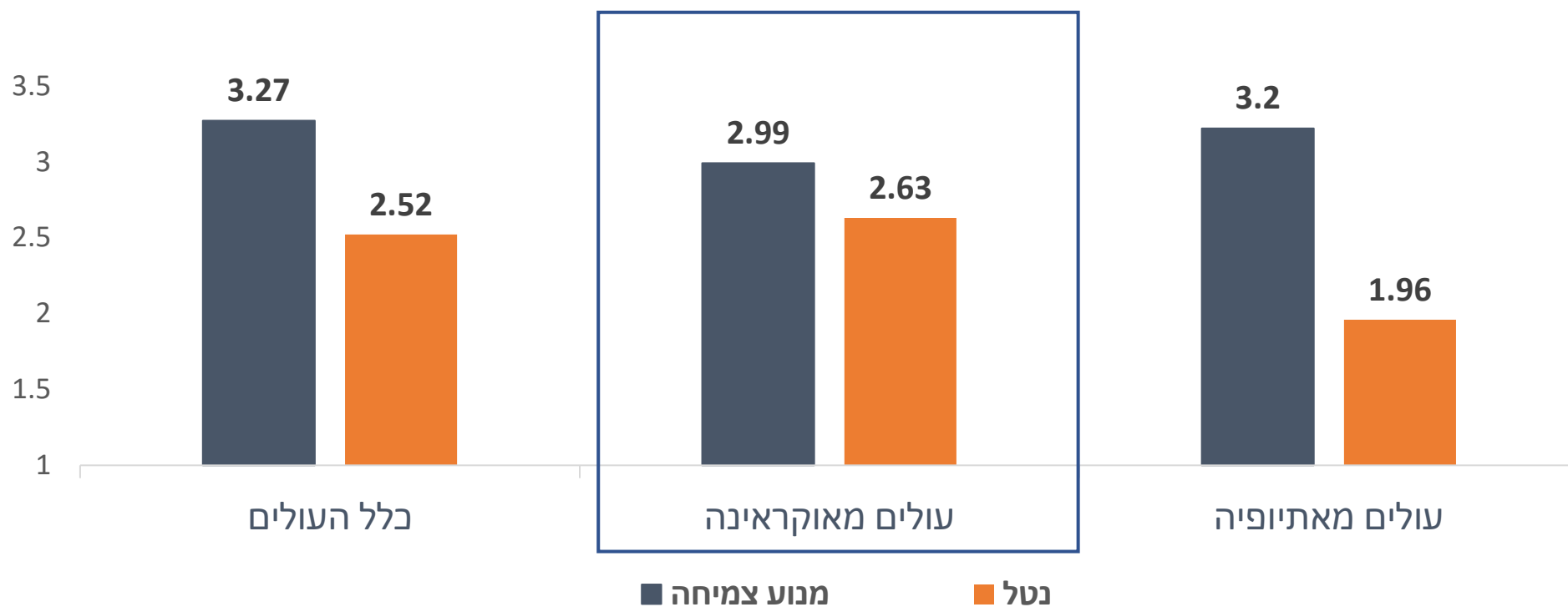
ככל שהערך גבוה יותר, כך העולים נתפסים כמנוע צמיחה גדול
יותר. 5 מבטא את מנוע הצמיחה המקסימלי.

מדד "מנוע צמיחה": דוגמאות להיגדים

- ✓ נוכחות תלמידים עולים חדשים בכיתות תורמת להישגים הלימודיים של שאר התלמידים
- ✓ מדינת ישראל זקוקה לעולים החדשים לחיזוק הזיקה ליהדות התפוצות
- ✓ העולים החדשים תורמים לחיזוק ישובים מרוחקים ממרכז הארץ
- ✓ מדינת ישראל זקוקה לעולים החדשים לשיפור שירותי הבריאות והרפואה

"נטל" או "מנוע צמיחה" ?

סקלה: 1-5

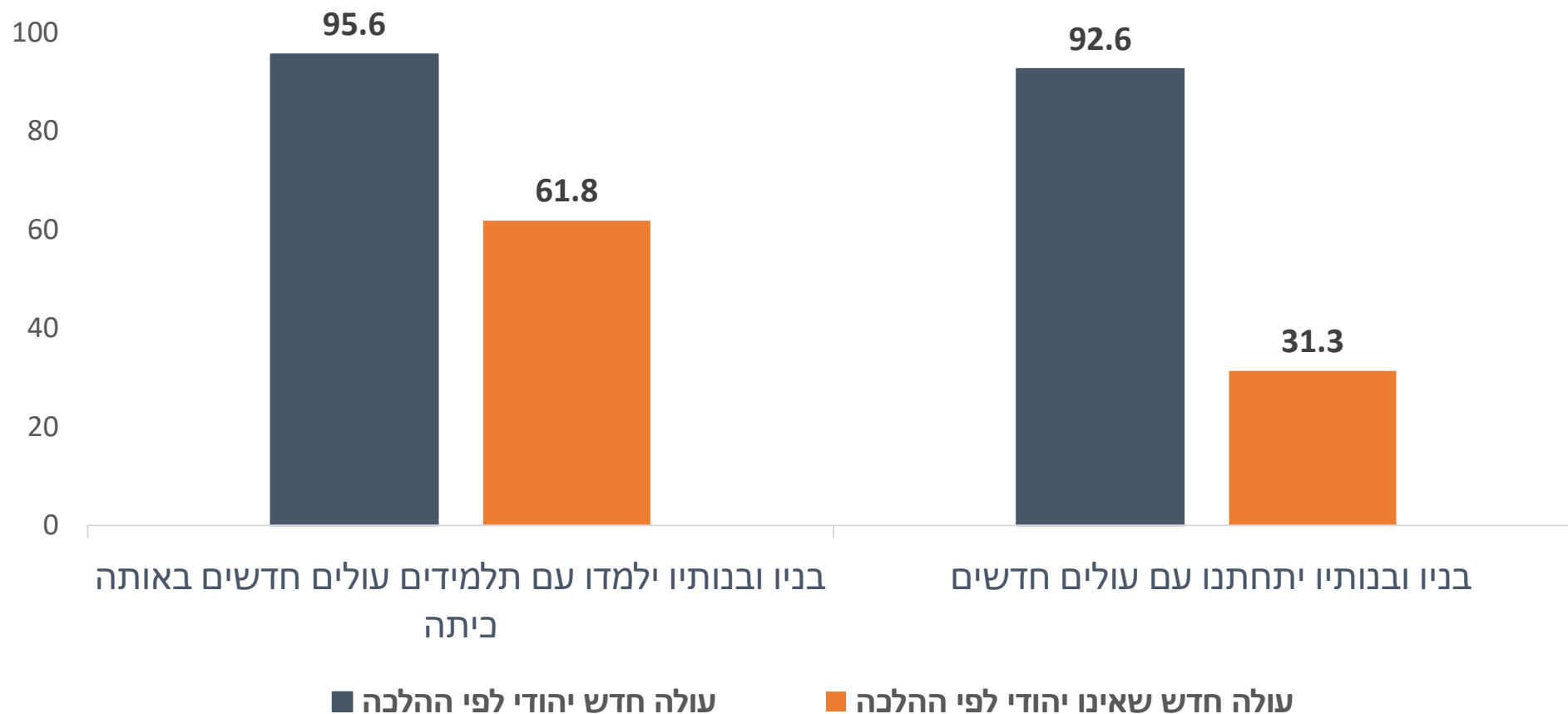
כל ההבדלים מובהקים ברמת מובהקות 0.05.

האם הציבור הישראלי היהודי מסכים שבניו ובנותיו:

- ילמדו עם תלמידים עולים חדשים באותה כיתה?

- יינשאו לעולים?

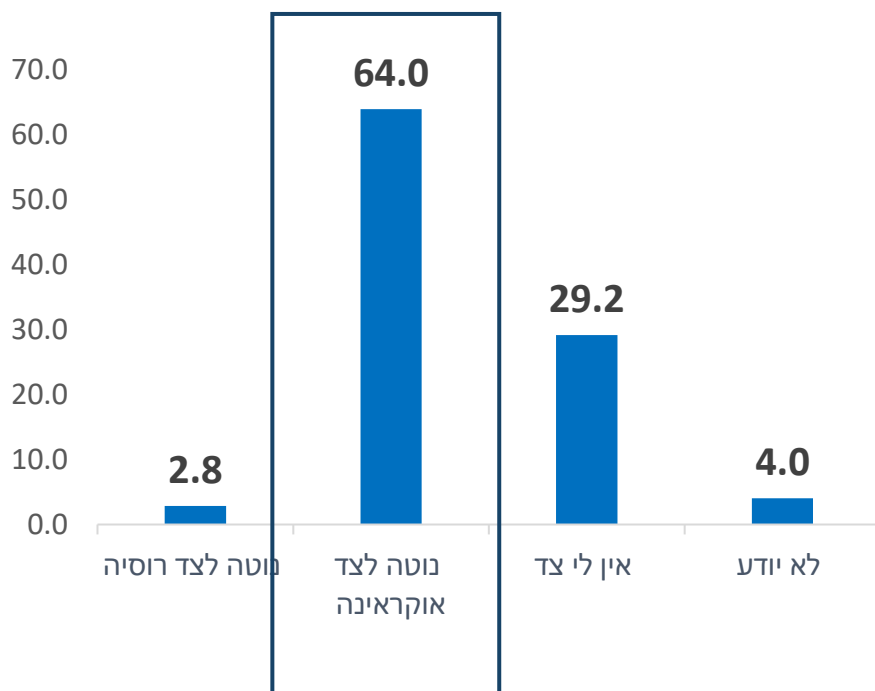
% מסכימים או מסכימים מאוד

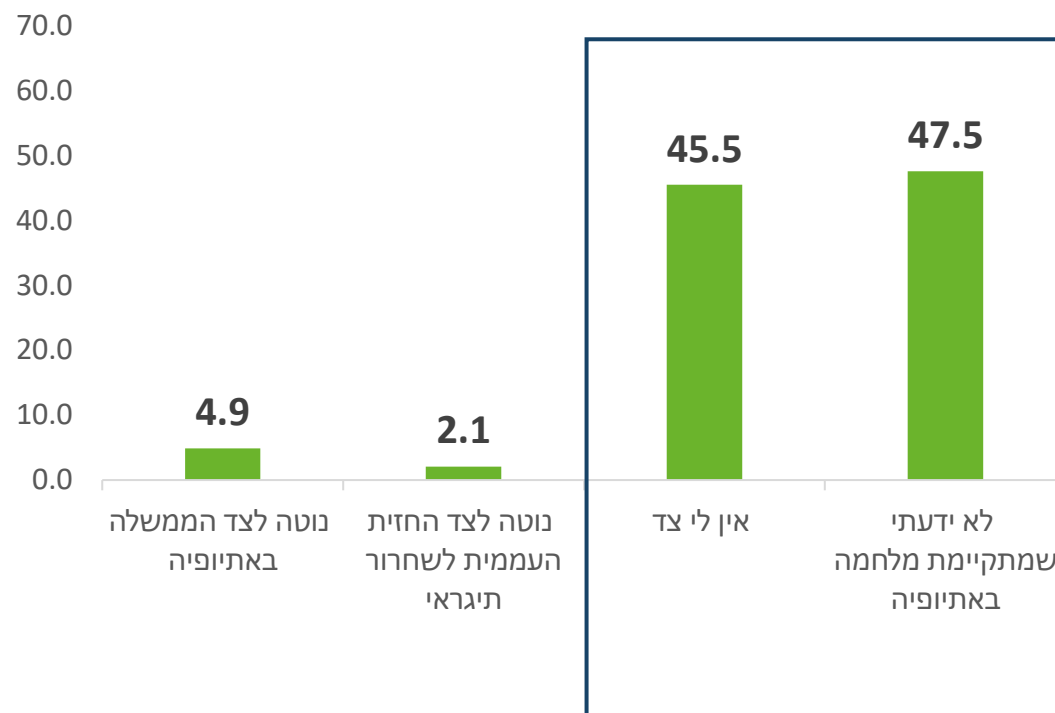
אקטואליה על קצה המזלג: עולים לארץ בעקבות מלחמות

מלחמת רוסיה-אוקראינה והמלחמה באתיופיה

מלחמת רוסיה-אוקראינה

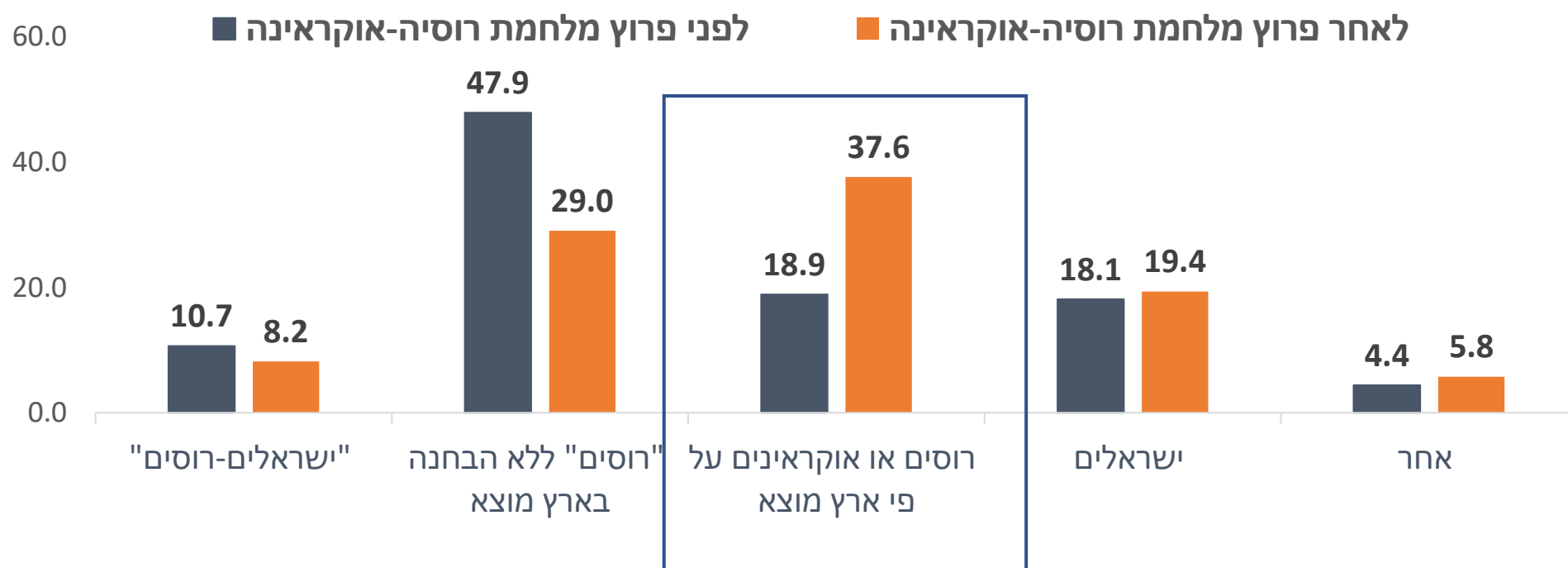

המלחמה באתיופיה

תפיסות הציבור בישראל באשר לישראלים יוצאי בריה"מ לשעבר בעקבות מלחמת רוסיה-אוקראינה

כיצד נהגת לכנות את הישראלים יוצאי רוסיה ואוקראינה במרבית המקרים?

בקרב החברה היהודית בישראל חל תהליך פירוק הקטגוריה "רוסים" שיוחסה במשך שנים ליוצאי מדינות בריה"מ לשעבר.

□ **חוק השבות - נמצא כי קיים פער בין המדיניות המוצהרת בחוק השבות ובין תפיסות החברה הישראלית היהודית בנוגע לעולים הרצויים.**

□ **החברה היהודית בישראל תופסת את העלייה ואת העולים כ"מנוע צמיחה" יותר מאשר כ"נטל".**

□ **רוב הציבור היהודי הישראלי מעוניין בשינוי החוק באשר למתן זכות הצבעה לעולים החדשים.**

לסיכום

- **חשיבות הדת בקשר עם עולים חדשים** - כ-30% מקרב החברה היהודית מסכימים שילדיהם יינשאו לעולים שאינם יהודיים לפי ההלכה. כ-62% הביעו את הסכמתם שילדיהם ילמדו באותה כיתה עם עולים חדשים שאינם יהודים על פי ההלכה.
- **עולים חדשים בתפקידי ניהול עלולים להיתקל ב"תקרת זכוכית"**.
- **מלחמת רוסיה-אוקראינה והתחלת תהליך פירוק תפיסת הזהות הרוסית** בקרב החברה היהודית בישראל.
- **הציבור היהודי הישראלי אינו מודע** למלחמה באתיופיה.

כנס מקוון
לציון שבוע העלייה

10 בנובמבר בין השעות 11:00-12:45
קישור לזום:
<https://us02web.zoom.us/j/86479826807>

מדד
העלייה
עמדות הציבור הישראלי באשר לעלייה ולעולים

11:50 – 12:30

פאנל מגיבים בהנחיית פרופ' קארין אמית, דיקאנית הפקולטה לכלכלה ומנהל עסקים וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין בהשתתפות:
עו"ד דוד אבטה – המשנה למנכ"ל משרד העלייה והקליטה
מר שי פלבר – סמנכ"ל ומנהל היחידה לעלייה וקליטה, הסוכנות היהודית
פרופ' נונה קושנירוביץ' – ראשת רשות המחקר של המרכז האקדמי רופין וחוקרת במכון
ד"ר נתי קנטורוביץ' – ראש תחום מידע ומחקר, משרד ראש הממשלה, "נתיב"
ד"ר רות תלמי-כהן – אנתרופולוגית יישומית וחוקרת במכון, המרכז האקדמי רופין

12:30 – 12:45 דיון פתוח ושאלות

11:00 – 11:10

דברי פתיחה:
ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין
ראש המכון להגירה ושילוב חברתי, המרכז האקדמי רופין

11:10 – 11:45

מדד העלייה 2022 – תוצאות ראשוניות של סקר מקיף:
הלכי הרוח בחברה הישראלית בנושא עולים ועלייה
בשנת 2022
ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין

11:45 – 11:50

הפסקה

מדד העלייה

עמדות הציבור הישראלי באשר לעלייה ולעולים

קישור לאתר המכון להגירה ושילוב חברתי

<https://did.li/PjEIC>

צרו קשר איתנו

למידע ופרטים נוספים:

ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין

ראש המכון להגירה ושילוב חברתי

hagira@ruppin.ac.il | svetach@ruppin.ac.il